

Opname- en elimineringskriteria vir die *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls*: Die geval emeritus. Deel 2

Inclusion and elimination criteria for the Afrikaanse Woordelys en Spelreëls: The case of emeritus. Part 2

GB (GERHARD) VAN HUYSTEEN
 Sentrum vir Tekstegnologie (CTexT)
 Potchefstroomkampus
 Noordwes-Universiteit
 E-pos: gerhard.vanhuysteen@nwu.ac.za

Gerhard van Huyssteen

GERHARD VAN HUYSTEEN is professor in Afrikaanse taalkunde en taaltegnologie aan die Noordwes-Universiteit. Hy dien sedert 2005 op die Taalkommissie van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns en is tans voorsitter van dié liggaam. Vanaf 2009–2014 dien hy ook op die paneel van mensetaaltegnologiese kundiges van die Departement Kuns en Kultuur. Hy is onder andere ontvanger van die Elizabeth Eybers-beurs, die CL Engelbrecht-prys vir taalkundenavorsing vir sy aandeel in die publikasie van die *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls*, en die Stalsprys vir multi- en interdisiplinêre spanwerk. Hy het al verskeie grootskaalse, internasionale multimiljoenrandprojekte gelei, waaronder projekte vir Microsoft, MTN en die Suid-Afrikaanse regering. Van Huyssteen is veral bekend vir sy bydrae as taalkundige in die ontwikkeling van tekstegnologietoepassings en verskeie elektroniese hulpbronne vir Afrikaans, asook as konseptualiseerder, samesteller en beoordelaar van die kykNET-program *Op die Spel*.

GERHARD VAN HUYSTEEN is professor in Afrikaans linguistics and language technology at the North-West University. Since 2005, he served in the “Taalkommissie” (Language Commission) of the “Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns” (South African Academy for Science and Arts), and is currently chair of this commission. He has also served in the Human Language Technology Expert Panel of the Department of Arts and Culture from 2009–2014. He is the recipient of, among others, the Elizabeth Eybers Bursary, CL Engelbrecht Award for linguistic research for his contribution to the publication of the *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls*, and the Stals Award for multi- and interdisciplinary team work. He has initiated and led numerous large-scale, international, multimillion rand projects for institutions like Microsoft, MTN and the South African government. Van Huyssteen is known for his contribution as a linguist in the development of text technology applications and various resources for Afrikaans, as well as conceptualiser and developer of the kykNET programme *Op die Spel*.

ABSTRACT***Inclusion and elimination criteria for the Afrikaanse Woordelys en Spelreëls: The case of emeritus. Part 2***

Since 2006, the Language Commission (“Taalkommissie”; TK) endeavoured to compile formal guidelines for the inclusion or elimination of lemmas in the Afrikaanse woordelys en spelreëls (AWS); these guidelines have been formalised as an operationalisation framework by Van Huyssteen (2017b – see Part 1 in this edition). The purpose of this article is to illustrate the application of this framework, using the lexical item *emeritus* as a case study. The history of *emeritus* in the various editions of the AWS is discussed, and it is illustrated that its lexicographic treatment in AWS¹⁰ does not provide the end-user with any clear answers as to how *emeritus* should be used in combination with other nouns (titles). Moreover, its treatment in several other Afrikaans dictionaries varies considerably, leaving end-users with even more uncertainty. It therefore necessitates a systematic analysis of this lexical item, using various macro- and microstructural criteria.

In the first eleven steps, questions regarding the macrostructural status of the lemma *emeritus* in the word-list part of the AWS are considered, with the overarching question being whether *emeritus* should be included in the AWS or not. Based on data from various corpora and dictionaries, eight of the questions are answered positively, and it is demonstrated that *emeritus* occurs frequently enough in written Standard Afrikaans to justify its inclusion as a lemma in the AWS. Even though the plural form *emeritusse* (introduced in AWS⁴ as a variant plural form of *emeriti*) occurs in various Afrikaans dictionaries (but not in dictionaries of any other Germanic languages), it is shown that it does not occur at all in any of the corpora, and could therefore be excluded as a word-form in contemporary written Standard Afrikaans.

In the six last steps of the operationalisation framework questions regarding the microstructural treatment of a lemma are considered, with the overarching question being how *emeritus* should be treated in the AWS. Data from a few other Germanic languages show that *emeritus* functions both as noun (with the possible exception of Frisian) and adjective in these languages. As an adjective, it occurs mostly postpositively in English, German, Swedish, Danish, and Norse, while occurring mostly prepositively in Dutch and Frisian. An analysis of Afrikaans corpus data clearly shows that *emeritus* occurs statistically significantly as a prepositive adjective (e.g. *emeritus aartsbiskop* “*emeritus archbishop*”) in written Standard Afrikaans, and that its postpositive occurrence is rather improbable. In combination with other nouns (titles) the only probable competing construction is a coordinating compound with *emeritus* as left-hand constituent (e.g. *emeritus-aartsbiskop*).

The article concludes with a summative table of all criteria considered, and gives reasons why and how the entries of *emeritus* in AWS¹⁰ were changed in AWS¹¹ to reflect its usage in contemporary written Standard Afrikaans more accurately.

KEY WORDS: Afrikaans; *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls* (AWS); elimination criteria; inclusion criteria; lexicography; normative linguistics; orthography; Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns (SAAWK); Taalkommissie (TK)

TREFWOORDE: Afrikaans; *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls* (AWS); elimineringskriteria; leksikografie; normatiewe taalkunde; opnamekriteria; ortografie; Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns (SAAWK); Taalkommissie (TK)

OPSOMMING

Sedert 2006 het die Taalkommissie (TK) begin om formele riglyne vir die opname of eliminerings van lemmas in die *Afrikaanse woordelys en spelreëls* (AWS) saam te stel; dié riglyne is deur Van Huyssteen (2017b – kyk Deel 1 in hierdie uitgawe) in 'n operasionaliseringsraamwerk geformaliseer. Die doel van hierdie artikel is om die operasionaliseringsraamwerk uitvoerig aan die hand van 'n gevallestudie, te wete die geval *emeritus*, te illustreer. In die eerste elf stappe word vrae beantwoord wat die makrostrukturele status van die lemma in die woordelysgedeelte van die AWS raak, naamlik **of** *emeritus* opgeneem moet word of nie. Agt van dié vrae kan positief beantwoord word en dien as motivering vir die opname van *emeritus* as lemma. Die laaste ses stappe se vrae het betrekking op die mikrostrukturele hantering van *emeritus*, naamlik **hoe** dit in die AWS opgeneem moet word. Op sterkte van die analyses word tot die gevolgtrekking gekom dat *emeritus* soms as selfstandige naamwoord (met slegs die meervoud *emeriti*) in Afrikaans funksioneer, maar meestal as preminale adjektief (byvoorbeeld *emeritus aartsbiskop*).

1. INLEIDING

Die *Afrikaanse woordelys en spelreëls* (AWS; 1917; 1918; 1921; 1931; 1937; 1953; 1964; 1991; 2002; 2009; 2017) het oor 'n tydperk van meer as honderd jaar ontwikkel, waarvan die elfde, hersiene uitgawe in 2017 verskyn het. As 'n bron wat organies gegroei het en deur verskeie individue en Taalkommissies (TK's) saamgestel is, het daar tot en met 2006 geen formele woordeboekkonseptualiseringsplan vir die AWS bestaan nie (Van Huyssteen 2017b). Sedertdien het die TK begin om 'n stylgids saam te stel waarin kwessies soos die volgorde van etikette, alfabetisering, volgorde van los-, vas- en koppeltekenskrifvorme, inkortings, tipografie, en so meer aangeraak word, asook riglyne vir die TK waarin opname- en elimineringskriteria vir lemmas in die woordelysgedeelte van die AWS bespreek word. Geen van beide is tot op datum van publikasie van hierdie artikel formeel deur die TK goedgekeur of in die openbare domein beskikbaar nie.

Van Huyssteen (2017b) gebruik van die inligting in laasgenoemde dokument om 'n operasionaliseringsraamwerk vir die woordelysgedeelte van die AWS te formuleer. Hy tipeer die AWS ('n tipe spelling-/ortografiewoordeboek) as 'n beperkte, eentalige, sinchroniese, linguisties-ensiklopediese naslaanbron, waarin norme vir die gebruik van hedendaagse, geskrewe, formele Standaardafrikaans neergelê word. Verskeie opname- en elimineringskriteria wat die omvang van die woordelysgedeelte in die AWS bepaal, word bespreek en aan die hand van verskeie voorbeelde toegelig.

Die doel van hierdie artikel is om die gebruik van hierdie operasionaliseringsraamwerk uitvoerig te illustreer aan die hand van 'n gevallestudie, te wete die geval *emeritus*. In die volgende afdeling word die operasionaliseringsraamwerk ter verwysing weer aangebied. In afdeling 3 word die problematiek met betrekking tot *emeritus* aan bod gestel, waarna dit sistematies aan elk van die kriteria geanaliseer en beoordeel word. Die artikel word afgesluit met voorstelle vir verdere ondersoek.

2. OPERASIONALISERINGSRAAMWERK

In aansluiting by Gouws (1989), wys Van Huyssteen (2017b) daarop dat lemmas in die AWS 'n dubbele rol as woordeboekinskrywings vervul, naamlik as makro- én mikrostrukturelemente:

As makrostrukturelemente verteenwoordig die lemmas daardie versameling woordeskat-elemente wat leksikografies bewerk moet word en funksioneer elke lemma as die kop van 'n woordeboekartikel. As mikrostrukturelement vorm elke lemma 'n onderdeel van 'n woordeboekartikel. Wat dié optrede betref, is 'n lemma leksikografies gelykwaardig aan die ander inskrywings van die betrokke artikel. (Gouws 1989:75)

In 'n ortografiewoordeboek soos die AWS bevat die lemma self die inligting waarna die gebruiker primêr soek, naamlik hoe om 'n leksikale item te spel/skryf, of wat die status van 'n bepaalde leksikale item in Standaardafrikaans is. Die vraag oor **wat** opgeneem moet word, is dus gelyktydig ook die vraag **hoe** dit opgeneem moet word (of vice versa: Die besluit oor **hoe** gespel moet word, is gelyktydig ook die vraag oor **wat** gespel moet word). Só gesien kan daar twee interafhanklike kategorieë van kriteria onderskei word, naamlik kriteria wat:

- (a) die makrostruktuur van die AWS bepaal (d.i. of 'n leksikale item enigsins oorweeg moet word vir opname/skrapping); en
- (b) betrekking het op die lemma as mikrostrukturele element in die AWS (d.i. hoe 'n leksikale item opgeneem moet word).

Van Huyssteen (2017b) bespreek talle kriteria in elk van die twee kategorieë en bied 'n opsomming in die vorm van 'n tabel (kyk Tabel 1) aan waarin die kriteria aan die hand van 'n aantal vrae geoperasionaliseer word. Hoe meer ja-antwoorde op die makrostrukturele vrae verkry word vir 'n voorgestelde leksikale item, hoe groter sou die kans wees dat die leksikale item in die AWS opgeneem kan word. Die antwoorde op die mikrostrukturele vrae verskaf leiding oor hoe die inskrywing uiteindelik in die AWS daar sal uitsien.

TABEL 1: Operasionalisering van mikro- en makrostrukturele kriteria

Makrostrukturele kriteria: <i>Moet die leksikale item vir opname (of skrapping) oorweeg word?</i>		
Spel-/skryfprobleme	1. <i>Lewer die leksikale item potensiele spel- of skryfprobleme op?</i>	Ja/Nee
Spel-/skryfprobleme	2. <i>Is die leksikale item se spelling/skryfwyse/morfologiese struktuur ondeursigtig?</i>	Ja/Nee
Status	3. <i>Moet die leksikale item se status in Standaardafrikaans erken word?</i>	Ja/Nee
Status	4. <i>Is die leksikale item (nog) in hedendaagse Standaardafrikaans in gebruik?</i>	Ja/Nee
Status	5. <i>Kan die leksikale item as 'n unieke benoemer beskou word?</i>	Ja/Nee
Status	6. <i>Is die leksikale item van spesifieke sosiokulturele belang?</i>	Ja/Nee
Status: Spreiding	7. <i>Is die leksikale item wyd genoeg bekend, of sal dit wyd gebruik kan word?</i>	Ja/Nee
Status: Frekwensie	8. <i>Kom die leksikale item met prakties beduidende frekwensie in betroubare, verteenwoordigende, gebalanseerde korpusse voor?</i>	Ja/Nee
AWS-spesifiek	9. <i>Moet die leksikale item opgeneem word ter wille van paradigma-voltooiing?</i>	Ja/Nee
AWS-spesifiek	10. <i>Word die leksikale items elders in die AWS as voorbeeld gebruik?</i>	Ja/Nee
AWS-spesifiek	11. <i>Is dit nodig om die leksikale item op te neem, ruimtelike beperkinge ten spyt?</i>	Ja/Nee

TABEL 1: Operasionalisering van mikro- en makrostrukturele kriteria (*vervolg*)

Mikrostrukturele kriteria: <i>Hoe moet die leksikale item opgeneem word?</i>		
Taalkunde	12. <i>Hoe moet die leksikale item gespel-/skryf word ingevolge taalkundige oorwegings (ook ten aansien van die Germaanse taalsisteem)?</i>	Spel-/skryfvorm(e)
Taalkunde	13. <i>Watter spel- en skryfreëls is ter sake ten aansien van die spelling/ skryfwyse van die leksikale item?</i>	Reëlverwysing(s)
Taalkunde	14. <i>Indien die leksikale item 'n uitsondering is wat tradisioneel anders gespel of geskryf word as wat deur die spel- en skryfreëls gedikteer word, op watter spel- en skryfreëls is dit 'n uitsondering?</i>	Reëlverwysing(s)
Institusionalisering	15. <i>Hoe word die leksikale item in ander gesaghebbende woordeboeke of (taalkunde)boeke opgeneem en bewerk?</i>	Spel-/skryfvorm(e)
Frekwensie	16. <i>Watter wisselvorme moet vir die leksikale item opgeneem word (slegs indien daar geen prakties beduidende verskil tussen verskillende vorme is nie)?</i>	Spel-/skryfvorm(e)
AWS-spesifiek	17. <i>Hoe moet die artikel bewerk word om te voldoen aan die AWS se styl- en redaksionele beleid (insluitende fleksie-inligting en gebruikersleiding)?</i>	Opnamevoorstel

In die volgende afdeling word die geval *emeritus* aan die hand van elk van hierdie vrae (kriteria) beoordeel. Dit dien aan die een kant as illustrasie van die toepassing van hierdie operasionaliseringsraamwerk, en aan die ander kant as materiaal om die metodologie krities te evalueer.

3. TOEPASSING: DIE GEVAL “EMERITUS”

Van AWS¹ tot AWS³ word slegs die lemma *emeritus* (sonder enige verdere bewerkings) opgeneem, en dit is dus onduidelik of bedoel word dat *emeritus* as naamwoord of adjektief gebruik word. Vanaf AWS⁴ word die lemma wél van meervoude (*emeritusse* of *emeriti*) voorsien, waaruit die naamwoordelike aard daarvan blyk. In AWS⁸ en AWS⁹ word *emerituspredikant* (met meervoud) naas *emeritus* opgeneem, maar geen ander verbinding met *emeritus* nie. In AWS¹⁰ verskyn vier inskrywings:

- (1) *emeritus, -se of .riti*
- (2) *emeritus (b.nw.), –*
- (3) *emerituspredikant of emeritus predikant, -e*
- (4) *predikant-emeritus, predikante-emeritus, of predikant emeritus, predikante emeritus*

Uit (1) en (2) blyk dit dat die TK van AWS¹⁰ *emeritus* as sowel 'n naamwoord as adjektief beskou, en dat dit dus sowel los as vas van 'n ander naamwoord geskryf kan word, en sowel pre- as postnominaal gebruik kan word (soos in (3) en (4) geïllustreer word). By die koppeltekenskrifwyse in (4) is dit nie duidelik of die koppelteken 'n leesbaarheidskoppelteken is (vergelyk reël 12.1.c in AWS¹¹), en of dit op 'n neweskikkende verhouding tussen die twee woorddele van die samestelling dui nie (vergelyk reël 12.7 in AWS¹¹). Wanneer 'n skrywer na Desmond Tutu sou verwys, sou die skrywer kon aflei dat enige van die volgende skryfwyses korrek is:

- (5) *emeritus Desmond Tutu*
 (6) *emeritusaartsbiskop Desmond Tutu*
 (7) *emeritus-aartsbiskop Desmond Tutu* (indien die skrywer 'n leesbaarheidskoppelteken ingevolge 12.1.c in AWS¹¹ nodig ag)
 (8) *emeritus aartsbiskop Desmond Tutu*
 (9) *aartsbiskop-emeritus Desmond Tutu*
 (10) *aartsbiskopemeritus Desmond Tutu* (indien die koppelteken in (4) ingevolge 12.1.c in AWS¹¹ 'n leesbaarheidskoppelteken geag te word)
 (11) *aartsbiskop emeritus Desmond Tutu*

In kombinasie met 'n ander naamwoord (titel) is enige skryfwyse dus volgens AWS¹⁰ moontlik – die skrywer kan doen wat hy/sy wil, al is daar nie 'n spesifieke reël wat al die wisselvorme kondoneer nie (soos byvoorbeeld reël 15.6 in AWS¹¹ wat *Hertzogprys*, *Hertzog-prys*, *Hertzog-Prys* en *Hertzog Prys* toelaat). Die vraag ontstaan of hierdie toedrag van sake met die taalwerklikheid klop, en of daar dalk duideliker riglyne vir 'n meer eenvormige skryfwyse verskaf sou kon word. Die vraag kan aan die hand van die vrae in Tabel 1 beantwoord word om te illustreer waarom (3) en (4) in AWS¹¹ geskrap en (1) en (2) soos volg gewysig is:

- (12) *emeritus*, -se *of*. *riti*
 (13) *emeritus* (*attr.*), – (– *aartsbiskop/predikant/professor*)

Spel-/skryfprobleme	1. <i>Lewer die leksikale item potensiële spel- of skryfprobleme op?</i>	Ja
---------------------	--	----

Op sigself staande lewer *emeritus* kennelik spelprobleme op. 'n Googlesoektog met <emmeritus> lewer 13 trefslae op, waarvan sommige in veronderstelde geredigeerde tekste soos op die webwerwe van OFM (2011a; 2011b) en Pretoria FM (2015).

Die kombinasie van *emeritus* met 'n ander naamwoord lewer ook veel variasie in korpusse op, soos hier onder aangetoon sal word. Ter illustrasie, let op die volgende drie skryfwyses uit ongeveer dieselfde periode by dieselfde nususnetwerk (Netwerk24) [telkens met my beklemtoning – GBVH]:

- (14) Die Tutu-stigting het verlede Donderdag bekend gemaak dat Mpho, dogter van **emeritus-aartsbiskop** dr. Desmond Tutu (85), uittree ... (Netwerk24 2016)
 (15) Dit kan ook gerugte wees wat somer eensklaps 'n virale feit word, soos onlangs by ons: **aartsbiskop-emeritus** Desmond Tutu se “afsterwe”. (Rabe 2016)
 (16) **Emeritus aartsbiskop** Desmond Tutu is Woensdag uit die hospitaal ontslaan en sal verder tuis aansterk. (Germishuys 2016)

As veronderstel word dat subredakteurs by publikasies soos dié wel die AWS raadpleeg, illustreer hierdie voorbeelde dat die AWS nie duidelike leiding aan subredakteurs gee nie. Dit regverdig dus ook 'n herbewerking van die opnames soos dit in AWS¹⁰ verskyn het.

Spel-/skryfprobleme	2. <i>Is die leksikale item se spelling/skryfwyse/ morfologiese struktuur ondeursigtig?</i>	Ja
---------------------	---	----

Die kombinasie van *emeritus* met *aartsbiskop* is struktureel meerduidelig. In *emeritus aartsbiskop* is *emeritus* 'n prenominale attributiewe adjektief en in *aartsbiskop emeritus* 'n postnominale attributiewe adjektief; in beide gevalle word dit los geskryf en word die meervoud by

aartsbiskop aangedui. In die koppeltekengevalle is dit onduidelik of die koppelteken 'n neweskikkende betekenisverhouding aandui (hy is én 'n emeritus én 'n aartsbiskop, met die meervoud *aartsbiskop-emeriti* of *emeritus-aartsbiskoppe*, soos in die geval van byvoorbeeld *skriba-kassiere*), 'n onderskikkende verhouding (in welke geval daar ook twyfel sou kon bestaan oor die meervoudsvorming: *aartsbiskoppe-emeritus* of *aartsbiskop-emeriti* of *emeriti-aartsbiskop* of *emeritus-aartsbiskoppe*), en of dit 'n leesbaarheidskoppelteken is (aangesien byvoorbeeld *aartsbiskopemeritus* verkeerdlik in lettergrepe as **aarts-bis-ko-pe-me-ri-tus* verdeel sou kon word).

Status	3. <i>Moet die leksikale item se status in Standaardafrikaans erken word?</i>	Ja
--------	---	----

Kombinasies met *emeritus* kom dikwels in Standaardafrikaanse tekste voor, soos sal blyk uit die frekwensietellings hier onder. Ook sou 'n skrywer kon twyfel of *emeritus* 'n erkende Standaardafrikaanse woord is, en of *rustende*, *afgetrede* of *gepensioeneerde* nie eerder in preminale adjektiewiese funksie gebruik moet word nie. Boonop sou daar onsekerheid kon wees of *emeritus* as naamwoord én adjektief in Afrikaans erken en gebruik word: Tot en met AWS⁹ is *emeritus* slegs as naamwoord in die woordelys opgeneem; vanaf AWS¹⁰ word die adjektiewiese funksie ook aangedui.

Status	4. <i>Is die leksikale item (nog) in hedendaagse Standaardafrikaans in gebruik?</i>	Ja
--------	---	----

Voorbeelde (14) tot (16) hier bo illustreer duidelik dat die woord nie verouderd is nie, maar gereeld in hedendaagse publikasies gebruik word. Dit word ook in geen van die geraadpleegde woordeboeke (sien hier onder) as *verouderd/verouderend* geëtiketteer nie.

Status	5. <i>Kan die leksikale item as 'n unieke benoemer beskou word?</i>	Ja
--------	---	----

Daar bestaan geen ander Afrikaanse alternatief vir *emeritus* as naamwoord nie. Sonder toegang tot *emeritus* moet 'n skrywer dus gebruik maak van naamwoordfrases soos *rustende predikant*, *afgetrede dosent* of *gepensioeneerde professor*.

Status	6. <i>Is die leksikale item van spesifieke sosiokulturele belang?</i>	Nee
--------	---	-----

Hoewel die woord *emeritus* veral in akademiese en kerkkontekste gebruik word, is dit 'n woord wat dikwels en algemeen in die media gebruik word. Die woord is daarom nie van spesifieke sosiokulturele belang, of as sosiaal, politiek of kultureel sensitief gemerk nie.

Status: Spreiding	7. <i>Is die leksikale item wyd genoeg bekend, of sal dit wyd gebruik kan word?</i>	Ja
-------------------	---	----

In geen van die woordeboeke wat geraadpleeg is (sien hier onder), word *emeritus* as **gewestelik** geëtiketteer nie. Dit is boonop 'n woord wat in ander tale gebruik word.

Status: Frekwensie	8. Kom die leksikale item met prakties beduidende frekwensie in betroubare, verteenwoordigende, gebalanseerde korpusse voor?	Ja
--------------------	--	----

Ten einde te besluit op die spelling of skryfwyse van 'n bepaalde leksikale item, kan korpus-frekwensie as 'n kriterium (in samehang met ander kriteria) gebruik word. Die TK gebruik meestal die TK-korpus (Taalkommissie 2011), wat uit ongeveer 57 miljoen woorde bestaan, maar doen ook soektogte in ander korpusse soos dié wat op die webwerf van die Virtuele Instituut vir Afrikaans (VivA) (2016) beskikbaar is, die *Woordeboek van die Afrikaanse Taal* (WAT 2016) as korpus, die Afrikaanse korpus van Projekt Deutscher Wortschatz (2016; voortaan Leipzigkorpus) en ander soortgelyke hulpbronne.

Die frekwensies F en frekwensieklasse N van *emeritus* en verbindings daarmee soos gesamentlik voorkom in al die korpusse wat op VivA se Korpusportaal beskikbaar is, asook die Leipzigkorpus word in Tabel 2 weergegee. Die frekwensieklas N (na onder afgerond) van 'n woord word bepaal deur:

$$N = \left\lceil 0.5 - \log_2 \left(\frac{\text{frekwensie van woord}}{\text{frekwensie van frekwentste woord}} \right) \right\rceil$$

Die frekwentste woord (*die* in beide die VivA-korpusversameling en Leipzigkorpus) se frekwensieklas is 0, terwyl 'n woord in frekwensieklas 1 ongeveer die helfte so frekwent soos *die* is. 'n Hapaxlegomenon soos *hoogleraarspos* se frekwensieklas is 23. Om 'n indruk te kry van die frekwensieklas waarin *emeritus* val, vergelyk ander algemeen bekende en gebruikte woorde in die TK-korpus wat in dieselfde frekwensieklas val, soos *amnestie*, *beboet*, *leeromgewing*, *mikrofoon*, *onderbreking*, *ontploffing*, *ontvoering*, ensovoorts.

TABEL 2: Frekwensie van *emeritus* en verbindings daarmee

Vorm	VivA		Leipzig	
	F	N	F	N
[<i>emeritus</i>] _N of [<i>emeritus</i>] _{ADJ}	248	14	314	15
[[<i>emeritus</i>] - <i>x</i>] _N	121	16	174	16
[[<i>emeritus</i>] <i>x</i>] _N	13	19	79	17
[<i>x</i> - [<i>emeritus</i>]] _N	11	19	3	22
[<i>x</i> [<i>emeritus</i>]] _N	1	23	0	–

Met betrekking tot die meervoudsvorm van *emeritus*, sien ons uit Tabel 3 dat slegs *emeriti* in taalgebruiksdata voorkom. In weerwil van die wisselvorm *emeritusse* wat in 1931 in die AWS ingevoer is en vervolgens neerslag gevind het in ander woordeboeke soos die WAT en HAT⁶, kom dié vorm gewoon nie in taalgebruiksdata voor nie. Die enigste voorbeeld van *emeritusse* in lopende teks wat met 'n Googlesoektog gevind kon word, is in die titel van 'n brief wat op LitNet verskyn het:

(17) God, godsdien, grade en “emeritusse”! (Van Huyssteen 2008)

Die feit dat die skrywer *emeritusse* tussen aanhalingstekens skryf, sou ook op sy eie onsekerheid (of moontlik ironie) kon dui. Let ook daarop dat slegs *emeriti* as meervoudsvorm in geraadpleegde Engelse, Nederlandse en Duitse woordeboeke voorkom, sonder enige ander moontlike wisselvorme (kyk hier onder).

TABEL 3: Frekwensie van *emeriti* en *emeritusse*

Meervoudsvorm	VivA		Leipzig	
	<i>F</i>	<i>N</i>	<i>F</i>	<i>N</i>
emeriti	5	20	99	17
emeritusse	0	–	0	–

AWS-spesifiek	9. <i>Moet die leksikale item opgeneem word ter wille van paradigmatolooiing?</i>	Ja
---------------	---	----

Indien van die makrostrukturele kriteria sou aandui dat *emeritus* wel as naamwoord en adjektief gebruik word, sal dié onderskeid ten minste aangedui moet word. Ten einde die valensiepotensiaal van *emeritus* aan te dui, sou dit ook nuttig wees om hoë frekwente samestellings/kollokasies op te neem (of ten minste as voorbeeldmateriaal tussen hakies).

AWS-spesifiek	10. <i>Word die leksikale items elders in die AWS as voorbeeld gebruik?</i>	Nee
---------------	---	-----

Nóg *emeritus*, nóg enige verbindings daarmee word in die reëlgedeelte van die AWS aangetref.

AWS-spesifiek	11. <i>Is dit nodig om die leksikale item op te neem, ruimtelike beperkinge ten spyte?</i>	Nee
---------------	--	-----

Die vooronderstelling in hierdie artikel is dat daar geen ruimtelike beperkings is nie, gegewe dat die AWS hede ten dag elektronies beskikbaar is.

Taalkunde	12. <i>Hoe moet die leksikale item gessel-/skryf word ingevolge taalkundige oorwegings (ook ten aansien van die Germaanse taalsisteem)?</i>	[emeritus [x] _N] _{NP} of [[x]Nemeritus] _{NP}
-----------	---	---

Met betrekking tot die kombinatoriek van *emeritus* is daar drie potensieële vrae wat taalkundig beantwoord moet word:

1. Fungeer *emeritus* as naamwoord of adjektief in kombinasie met titels? Indien dit as naamwoord fungeer, vorm dit 'n neweskikkende of apposisiekompositum (Van Huyssteen 2017a:197) met 'n ander titel en moet dit ingevolge reël 15.3 (AWS¹¹) vas geskryf word; indien 'n adjektief, moet dit as naamwoordfrase ingevolge reël 15.1 (AWS¹¹) los geskryf word, of as attribuutkompositum met 'n koppelteken vas geskryf word. Hierdie vraag is die belangrikste en is bepalend of vraag 2 of 3 daarna gestel moet word.
2. Naamwoord: Indien dit 'n kompositum met ander titels vorm, watter tipe kompositum – semosintakties gesien (vergelyk Van Huyssteen 2017a:197) – word gevorm? Indien dit 'n neweskikkende kompositum is (d.i. $[[a]_{Ni} - [b]_{Nj}]_{NK} \leftrightarrow [SEM_i ENSEM_j]_k$, soortgelyk aan *skrywer-digter*) moet dit ingevolge reël 12.7 (AWS¹¹) met 'n koppelteken geskryf word en sal die meervoud byvoorbeeld *emeritus-aartsbiskoppe* of *aartsbiskop-emeriti* wees. As die kombinasie as 'n apposisiekompositum (d.i. $[[a]_{Ni} [b]_{Nj}]_{NK} \leftrightarrow [SEM_j ISSEM_i]_k$, soortgelyk aan *sleutelwoord*) geïnterpreteer word, sou die koppelteken opsioneel wees. Op die morfosemantiese vlak (Van Huyssteen 2017a:197) moet ook bepaal word of *emeritus* die kern (*aartsbiskopemeritus*) of bepaler (*emeritusaartsbiskop*) in so 'n samestelling is.
3. Adjektief: Indien dit 'n woordgroep met titels vorm, moet bepaal word of die adjektief prenominaal (*emeritus aartsbiskop*) of postnominaal (*aartsbiskop emeritus*) optree. Indien dit as 'n saamgestelde rangbenaming met die kern aan die linkerkant (d.i. $[[a]_N - [b]_{ADJ}]_{NP}$, soos *posmeester-generaal*) gesien word, is *aartsbiskop-emeritus* in dié patroon die enigste moontlikheid en sal die meervoud ingevolge reël 14.12 (AWS¹¹) *aartsbiskoppe-emeritus* (net soos *posmeesters-generaal*) wees. Laasgenoemde konstruksie is egter nie produktief in Afrikaans nie en kan dus eintlik as moontlikheid uitgesluit word (en boonop word meervoudsvorme soos *aartsbiskoppe-emeritus* of *predikante-emeritus* in geen van die korpusdata of ander woordeboeke aangetref nie).

Die eerste vraag kan vanuit twee perspektiewe beantwoord word. Aan die een kant kan toetse vir woordstatus, met alle beperkinge van dien (Van Huyssteen 2017a:184, 186), aangelê word. In terme van omstelbaarheid blyk uit die ondersoekte korpusdata (kyk hier onder) dat *emeritus* nooit as predikatiewe adjektief (**die aartsbiskop is emeritus*) optree nie.¹ Dit is wel vervangbaar met ander adjektiewe (byvoorbeeld *die rustende/afgetrede/gepensioeneerde aartsbiskop*, asook *die aartsbiskop is rustend/afgetrede/gepensioeneerd* (HAT⁶ 2015), maar nie met ander naamwoorde nie (byvoorbeeld *??pensioenarisaartsbiskop* of *??aartsbiskoppensioenaris*). As dit as adjektief beskou word, blyk dit vrywel mobiel in pre- of postnominale posisie te wees (kyk frekwensieondersoek hier onder), maar dat dit wel onseibaar is: *die Anglikaanse emeritus aartsbiskop* blyk uit die korpusondersoek moontlik te wees (drie gevalle in Viva se Korpusportaal), maar **die emeritus Anglikaanse aartsbiskop* nie. Ofskoon dit sou kon suggereer dat *emeritus* dus eerder as naamwoord in komposita gesien moet word (dus *emeritusaartsbiskop* of *aartsbiskopemeritus*), kan die ewe waarskynlike analise as frasenaam (Booij 2010) ook

¹ In die WAT, onder betekenis II van die lemma **emeritus** as selfstandige naamwoord, is die volgende poëem opgeneem: “Die ou dominee is al jare emeritus.” Ofskoon die gebruik van *emeritus* in hierdie geval as predikatiewe adjektief geïnterpreteer sou kon word, volstaan ek by die WAT se kategorisering daarvan as selfstandige naamwoord.

geld. Vanuit dié beskouing is daar dus geen klinkklare antwoord nie, hoewel 'n interpretasie as adjektief dalk waarskynliker lyk.

Aan die ander kant kan *emeritus* diachronies en sinchronies vanuit 'n taalvergelykende perspektief beskou word. In Latyn beteken *emeritus* “veteraan soldaat”, die verlededeelwoord-vorm van *emerere* “om diens te voltooi” (EtymOnline 2016). In *Collins English Dictionary* (2003) word aangedui dat dit in Engels normaliter as postnominale adjektief (Eng. “a professor emeritus”) gebruik word, en dit word deur verskeie ander woordeboeke bevestig (waaronder *The American Heritage® Dictionary of the English Language* 2009). Dieselfde geld ook Duits waar die adjektief postnominale gebruik word: *Professor emeritus* (Duden 2016). Uit 'n vergelyking met inskrywings op Wikipedia (2016) blyk dit ook ten minste waar te wees vir Sweeds, Deens en Noors (as voorbeelde van nog Germaanse tale). Die situasie ten aansien van Fries is onduidelik: Die *Wurdboek van de Fryske Taal* (WFT 2016) dui die woordsoort van *emeritus* as adjektief aan, maar in die voorbeeldmateriaal word slegs die naamwoordelike gebruik geïllustreer. Die inskrywing op Wikipedia (2016) wil egter laat blyk dat dit as adjektief prenominaal gebruik word: *emearitusdúmnny*; *emearitus professor*.

Met betrekking tot Nederlands dui Van Wijk (1936) aan dat *emeritus* slegs as naamwoord gebruik kan word, terwyl Philippa et al. (2003–2009) weer slegs op die adjektiewiese gebruik daarvan dui, so te sien vanweë die feit dat *emeritus* in Latyn 'n deelwoord is. Die *Woordenboek der Nederlandse Taal* (WNT 2007) dui aan dat *emeritus* sowel naamwoordelik as adjektiewies gebruik kan word en dui eksplisiet die koppeling *emeritus-predikant* (sonder verdere verklaring) aan. In die *Woordenlijst Nederlandse Taal* (Nederlandse Taalunie 2016b) word *emeritus* as naamwoord én adjektief opgeneem; daarnaas verskyn ook *emeritus hoogleraar*, *emeritus pastoor* en *emeritus predikant*.

Op die webwerf van die Nederlandse Taalunie se taaladviesdiens (Nederlandse Taalunie 2016a) verskyn 'n uitgebreide artikel oor *emeritus* [my vetdruk – GBVH]:

Een hoogleraar die met pensioen is, is een gepensioneerd hoogleraar. Vaak heeft hij het recht gekregen om de titel *emeritus hoogleraar* te voeren (vergelijk *ereleraar* en *eresegetaris*). **Emeritus** is hier een bijvoeglijk naamwoord – **daarom staat er geen koppelteken tussen emeritus en hoogleraar**. Het bijvoeglijk naamwoord kan ook als zelfstandig naamwoord voorkomen: *een emeritus, een emerita, twee emeriti*. ... In combinatie met, bijvoorbeeld, *prof. dr.* kan de afkorting van *emeritus* - *em.* - op drie plaatsen staan: *prof. dr. em.*, *prof. em. dr.* en *em. prof. dr.* Alle drie die mogelijkheden komen in de praktijk voor. Titulatuurgidsen geven geen uitsluitel over de volgorde. ... Wegens de ondubbelzinnigheid en de parallelie met de volledige aanduiding *emeritus hoogleraar* (cf. *emeritus procureur-generaal, emeritus predikant, emeritus Kamervoorzitter* enzovoort) gaat de voorkeur naar *em. prof. dr.*

Dit is duidelik dat daar dus in Nederlands (ten minste in amptelike kringe) 'n sterk voorkeur is vir die prenominaal adjektiewiese gebruik, soos ook die geval in Fries is. In alle Germaanse tale wat ondersoek is, blyk dit dus dat *emeritus* in kombinasie met titels as adjektief beskou word; in Nederlandse en Fries gaan die voorkeur uit vir die prenominaal adjektiewiese interpretasie, terwyl Engels, Duits, Sweeds, Deens en Noors die postnominale skryfwyse voorstaan. Van de Velde (2009:202) toon aan dat die attributiewe adjektief in Protogermaans “zich ... vrij op zinsniveau bewogen”, maar dat “acteropplaatsing van adjectieven rond 1100 volledig verouderd is ... want postnominale positie is dikwyls onderworpen aan allerlei beperkingen.” Die postnominale skryfwyse van *emeritus* in Germaanse tale kan dus enigsins as gemerk beskou word, maar nie as “verkeerd” nie.

Vir Afrikaans – as Germaanse taal – sou enige van die twee opsies dus ten minste taalkundig korrek wees. Die twee konstruksieskemas (Van Huyssteen 2017a) in (18) en (19) sou beide moontlik kon wees.

(18) [[emeritus]_{ADJ} [x]_N]_{NP} ↔ [AFGETREDE SEM_N]

(19) [[x]_N [emeritus]_{ADJ}]_{NP} ↔ [AFGETREDE SEM_N]

Taalkunde	13. Watter spel- en skryfreëls is ter sake ten aansien van die spelling/skryfwyse van die leksikale item?	15.1 of 15.2
-----------	---	--------------

Indien aanvaar word dat *emeritus* as adjektief in Afrikaans fungeer, geld die losskryfwyse soos bepaal word in reël 15.1 (AWS¹¹). As die adjektiewiese funksie egter verwerp word, word dit as 'n samestelling vas aan 'n ander titel geskryf soos bepaal word in reël 15.2 (AWS¹¹).

Taalkunde	14. Indien die leksikale item 'n uitsondering is wat tradisioneel anders gespel of geskryf word as wat deur die spel- en skryfreëls gedikteer word, op watter spel- en skryfreëls is dit 'n uitsondering?	Geen
-----------	---	------

Enige van die skryfwyses is moontlik ingevolge die konvensies van die Afrikaanse ortografie en verteenwoordig dus nie 'n uitsondering nie.

Institusionalisering	15. Hoe word die leksikale item in ander gesaghebende woordeboeke of (taalkunde)boeke opgeneem en bewerk?	Wyd uiteenlopend
----------------------	---	------------------

Afrikaanse woordeboeke interpreteer *emeritus* op 'n verskeidenheid wyses. Uit beide die WAT (Figuur 1) en HAT⁶ (Figuur 2) se voorbeeldmateriaal by die adjektief gee hulle erkenning aan sowel die pre- as postnominale gebruik daarvan.

eme'ritus

I b.nw. Gesê van predikante en hoogleraars wat hul amp neergelê het en emeritaat verkry het; rustend: *Emeritus predikant, professor. Die akademiese titel van professor emeritus sal binnekort by die Universiteit van Kaapstad ingestel word* (Die Burger).

II s.nw., *emeriti of emeritusse*. Persoon aan wie emeritaat verleen is; afgetrede predikant of professor: *Die ou dominee is al jare emeritus*.

Figuur 1: *emeritus in die WAT*

e·me·ri·tus, e·me·ri·tus [afk. em.]

▣ **b.nw.** [-]

rustend; gepensioeneer(d): 'n *emeritus predikant/professor* • 'n *predikant/professor emeritus*.

▣ **s.nw.** [emeriti of ~se]

afgetrede predikant/professor: *Ds. Van der Walt is al tien jaar ('n) emeritus*.

[Latyn *e* uit + *mereri* verdien]

▶ **emeritus: ~predikant, ~professor**

Figuur 2: *emeritus* in HAT⁶

Die HAT⁶-gebruiker wat op soek is na skryfwyseleiding, kan egter verwar word deur die onverklaarde sublemmas by die naamwoordelike gebruik, aangesien HAT⁶ duidelik te kenne gee dat *emerituspredikant* en *emeritusprofessor* ook aanvaarbaar is (naas die adjektiewiese gebruik). Die twee onverklaarde sublemmas lyk identies op die hantering in *Verklarende Afrikaanse Woordeboek* (VAW⁹ 2010; Figuur 3).

e·me·ri·tus [=tusse, =riti] Afgetrede, rustende predikant of
hoogleraar. **~predikant, ~professor.**

Figuur 3: *emeritus* in VAW⁹

Die inskrywing in *Pharos Afrikaans-Engels/Engels Afrikaanse Woordeboek* (PAEEA 2005; Figuur 4) sluit ook hierby aan en laat die gebruiker aflei dat 'n vasskryfwyse (*emerituspredikant*) die korrekte vertaling is vir die Engelse *pastor emeritus*. Wat nog meer verwarrend is, is dat *emerituspredikant* 'n sublemma van die adjektiewiese gebruik van *emeritus* is.

e·me·ri·tus, e·me·ri·tus =ritusse, =riti, *n.* 1 retired professor; 2
retired minister of religion **e·me·ri·tus** *adj.* retired, emeritus
~predikant pastor emeritus.

Figuur 4: *emeritus* in PAEEA

Die *Afrikaans/Japannese Woordeboek* (2015; Figuur 5) gee slegs erkenning aan die skryfwyse *emeritus-professor*, terwyl die *Pharos Groot Woordeboek Afrikaans en Nederlands* (ANNA 2011; Figuur 6) slegs die naamwoordelike gebruik erken – sonder enige leiding oor hoe om dit in kombinasie met ander titels te gebruik.

emeritus-professor *n.* form. (**~e**) *meeyo-kyooju* 名誉教授

Figuur 5: *emeritus* in Afrikaans/Japannese Woordeboek

emeritus *nw.*[de; mv: emeriti], **emeritus** *nw.*[mv: emeriti]

A|N

(iemand die zijn emeritaat heeft) **emeritus**

Figuur 6: *emeritus* in ANNA

Uit bostaande is dit duidelik dat bykans alle geraadpleegde woordeboeke van mekaar verskil in hulle hantering van *emeritus*. Nie net verskil die woordeboeke van mekaar nie, maar word die eindgebruiker ook dikwels met meer vrae as antwoorde gelaat indien hy/sy selfs net een van die woordeboeke (byvoorbeeld HAT⁶ of PAEEA) sou raadpleeg. Vir leiding met betrekking tot die wyse van opname in die AWS kan die TK dus eintlik moeilik steun op ander woordeboeke.

Frekwensie	16. <i>Watter wisselvorme moet vir die leksikale item opgeneem word (slegs indien daar geen praktiese beduidende verskil tussen verskillende vorme is nie)?</i>	<i>emeritus aartsbiskop, moontlik ook emeritus-aartsbiskop</i>
------------	---	--

In Van Huyssteen (2017b) stel ek voor dat die keusemodel van Wallis et al. (2012:4) as statistiese raamwerk gebruik kan word, veral in gevalle waar besluit moet word oor variante ortografiese vorme. Binne dié raamwerk is die waarskynlikheid P dat 'n bepaalde vorm n_i uit die totale aantal werklike keuseopsies n_i gekies sal word:

$$P(n_1 | \{n_1, n_2, n_3, \dots, n_i\}) = \frac{F(n_1)}{F(n_1 | \{n_1, n_2, n_3, \dots, n_i\})}$$

Waar $F(n_1)$ die totale aantal gevalle (ongenormaliseerde frekwensie) van die eerste ortografiese variant is, $F(n_2)$ van die tweede variant, ensovoorts. Die waarskynlikheid P word uitgedruk as 'n waarde tussen 0 (onwaarskynlik) en 1 (volke waarskynlik). Aangesien daar met waarskynlikhede gewerk word, kan ook met die gemiddeld van waarskynlikhede oor verskillende korpusse heen gewerk word. Die enkelsteekproef- z -toets (Wallis 2013a; 2013b) kan gebruik word om 'n aanduiding te kry of die waarskynlikheidsverspreiding enigsins ook statisties beduidend is (indien dit nie op die oog af duidelik is nie). Indien $|z| > 1,95996$ is, is die verskil in frekwensie statisties beduidend en kan die twee vorme nie eintlik as wiskundig/statisties waarskynlike wisselvorme gesien word nie.

Teen dié agtergrond kan die kombinasie van *emeritus* met ander titels as 'n 2x3-keuseruimte voorgestel word:

- *emeritus* kan links of regs van die titel staan (2 opsies); en
- *emeritus* kan los van, met 'n koppelteken vas, of sonder 'n koppelteken vas aan die titel geskryf word (3 opsies).

Vir doeleindes van hierdie artikel is *emeritus* in kombinasie met *aartsbiskop* in al die korpusse op VivA (2016) se Korpusportaal en die Leipzigkorpus (Projekt Deutscher Wortschatz 2016) ondersoek, asook data wat met 'n Googlesoektog (sien Bylae) versamel is. Die frekwensies word in Tabel 4 aangebied, en die waarskynlikhede in Tabel 5.

TABEL 4: Frekwensies van *emeritus* in kombinasie met *aartsbiskop* in drie datastelle

	<i>emeritus+aartsbiskop</i>			<i>aartsbiskop+emeritus</i>			TOTAAL		
	VivA	Leipzig	Google	VivA	Leipzig	Google	VivA	Leipzig	Google
los	155	57	59	42	14	42	197	71	101
koppelteken	95	87	98	11	1	19	106	88	117
vas	4	5	46	1	0	4	5	5	50
TOTAAL	254	149	203	54	15	65	308	164	268

TABEL 5: Waarskynlikhede van *emeritus* in kombinasie met *aartsbiskop* in drie datastelle

	<i>emeritus+aartsbiskop</i>			<i>aartsbiskop+emeritus</i>			TOTAAL			Gemiddeld
	VivA	Leipzig	Google	VivA	Leipzig	Google	VivA	Leipzig	Google	
los	0,503	0,348	0,220	0,136	0,085	0,157	0,640	0,433	0,377	0,483
koppelteken	0,308	0,530	0,366	0,036	0,006	0,071	0,344	0,537	0,437	0,439
vas	0,013	0,030	0,172	0,003	0,000	0,015	0,016	0,030	0,187	0,078
TOTAAL	0,825	0,909	0,757	0,175	0,091	0,243	1,000	1,000	1,000	
Gemiddeld	0,830			0,170						1,000

Uit alle keusemoontlikhede is die waarskynlikheid van *emeritus aartsbiskop* in die VivA-korpuse die hoogste ($P = 0,503$), maar steeds eintlik nie prakties beduidend nie: Dit het dit maar steeds slegs 'n 50%-kans om gekies te word – d.i. soortgelyk aan die opskiet van 'n onsydige muntstuk. Die verskil tussen *emeritus aartsbiskop* en sy naaste kompeterende vorm, *emeritus-aartsbiskop*, is statisties beduidend ($z = 3,794733$, $p = 0,0001$), wat impliseer dat dié twee statisties gesproke nie as wisselvorme gesien kan word nie. As 'n mens na die gesamentlike waarskynlikhede in die VivA-korpuse kyk (in die TOTAAL-kolom en -ry), blyk die kans dat *emeritus* links in plaas van regs van *aartsbiskop* sal staan veel groter te wees ($P = 0,825$). Insgelyks, as daar na die totale waarskynlikhede vir los, met koppelteken vas, of vas gekyk word, blyk die kans effens groter te wees dat dit los geskryf sal word ($P = 0,640$) – ten minste waarskynliker as 'n gelyke kans by die opskiet van 'n onsydige muntstuk.

Indien die Leipzig- en Googledata in ag geneem word, blyk dieselfde tendens ten opsigte van links teenoor regs waar te wees: Vir die links geplaaste opsie is $P = 0,909$ en $P = 0,757$ onderskeidelik (kyk die “TOTAAL”-ry in Tabel 5). As 'n mens die gemiddeld van waarskynlikhede in die drie datastelle neem (kyk die “Gemiddeld”-ry in Tabel 5), is dit duidelik dat die gevalle waar *emeritus* links van *aartsbiskop* staan veel waarskynliker is ($P = 0,830$) as gevalle waar dit regs daarvan staan.

In die Googledata – waarvan 'n mens kan veronderstel dat dit meer ongeredigeerde tekste bevat as die korpuse in VivA se Korpusportaal (Van Huyssteen 2016) – is die los-, koppelteken- en vasskryfwyses egter meer eweredig versprei, met die koppeltekenskryfwyse effens

waarskynliker ($P = 0,437$) as die res. Ook in die Googledata verskil die frekwentste vorm (*emeritus-aartsbiskop*) statisties beduidend van die naas frekwentste vorm (*emeritus aartsbiskop*) ($z = 3,112539, p = 0,0019$), wat beteken dat ook hulle nie statisties gesproke as wisselvorme gesien kan word nie.

Soos in die Googledata is die koppeltekenskryfwyse die waarskynlikste ($P = 0,537$) in die Leipzigdata. Ook *emeritus-aartsbiskop* (frekwentste vorm) verskil statisties beduidend van die naas frekwentste *emeritus aartsbiskop* ($z = 2,5, p = 0,012$), en hulle kan dus nie statisties as wisselvorme gesien word nie.

Die losskryfwyse is gemiddeld (kyk die “Gemiddeld”-kolom in Tabel 5) oor die drie datastelle heen die waarskynlikste van alle moontlikhede ($P = 0,483$), ofskoon dit ongeveer gelyk is aan die kans by die opskiet van ’n onsydige muntstuk. Die enigste ander kompeterende skryfwyse is met ’n koppelteken ($P = 0,439$).

Deur soortgelyke vergelykings te doen met *emeritus* en byvoorbeeld *professor*, *leraar* en *predikant*, kan ’n meer omvattende beeld verkry word van *emeritus* se gedrag in werklike taalgebruiksdata. Vir doeleindes van hierdie artikel word volstaan met die VivA- en Leipzigkorpusdata, aangesien dit uit die *aartsbiskop*-data (kyk Tabel 4 en Tabel 5) geblyk het dat die Leipzigkorpus en Googledata tot ’n redelike mate ooreenstemmende spreiding vertoon. In Tabel 6 word die frekwensies van *emeritus* in kombinasie met ander titels (uitgesonderd *aartsbiskop*) weergegee, en in Tabel 7 die ooreenstemmende waarskynlikhede. In die twee individuele datastelle sien ons hier ander spreidings as in die *aartsbiskop*-data: In die VivA-data is vorme soos *emeritus-predikant* en *emeritus-professor* die waarskynlikste ($P = 0,388$), terwyl *emeritus aartsbiskop* die waarskynlikste is; in die Leipzigdata is presies die teenoorgestelde waar, met *emeritus aartsbiskop* as die waarskynlikste vorm ($P = 0,437$).

TABEL 6: Frekwensies van *emeritus* in kombinasie met ander titels (uitgesonderd *aartsbiskop*) in twee datastelle

	<i>emeritus+y</i>		<i>y+emeritus</i>		TOTAAL	
	VivA	Leipzig	VivA	Leipzig	VivA	Leipzig
los	21	142	11	20	32	162
koppelteken	26	87	0	2	26	89
vas	9	74	0	0	9	74
TOTAAL	56	303	11	22	67	325

As ons egter na die gemiddelde kyk (vergelyk die “Gemiddeld”-kolom en -ry in Tabel 5 en Tabel 7), sien ons wel naastenby dieselfde spreiding: Die linkerkantse plasing van *emeritus* is telkens die waarskynlikste (onderskeidelik $P = 0,830$ en $0,884$), soos ook die los geskrewe vorm (onderskeidelik $P = 0,483$ en $0,488$). As ons al die data kombineer (kyk Tabel 8 en Tabel 9) word hierdie patroon nog sterker duidelik met die gemiddelde waarskynlikheid vir die linkerkantse plasing van *emeritus* as $P = 0,876$ en die los geskrewe vorm as $P = 0,544$.

TABEL 7: Waarskynlikhede van *emeritus* in kombinasie met ander titels (uitgesonderd *aartsbiskop*) in twee datastelle

	<i>emeritus+y</i>		<i>y+emeritus</i>		TOTAAL		Gemiddeld
	VivA	Leipzig	VivA	Leipzig	VivA	Leipzig	
los	0,313	0,437	0,164	0,062	0,478	0,498	0,488
koppelteken	0,388	0,268	0,000	0,006	0,388	0,274	0,331
vas	0,134	0,228	0,000	0,000	0,134	0,228	0,181
TOTAAL	0,836	0,932	0,164	0,068	1,000	1,000	
Gemiddeld	0,884		0,116				1,000

TABEL 8: Frekwensies van *emeritus* in kombinasie met alle titels (insluitende *aartsbiskop*) in twee datastelle

	<i>emeritus+x</i>		<i>x+emeritus</i>		TOTAAL	
	VivA	Leipzig	VivA	Leipzig	VivA	Leipzig
los	176	199	53	34	229	233
koppelteken	121	174	11	3	132	177
vas	13	79	1	0	14	79
TOTAAL	310	452	65	37	375	489

TABEL 9: Waarskynlikhede van *emeritus* in kombinasie met alle titels (insluitende *aartsbiskop*) in twee datastelle

	<i>emeritus+x</i>		<i>x+emeritus</i>		TOTAAL		Gemiddeld
	VivA	Leipzig	VivA	Leipzig	VivA	Leipzig	
los	0,469	0,407	0,141	0,070	0,611	0,476	0,544
koppelteken	0,323	0,356	0,029	0,006	0,352	0,362	0,357
vas	0,035	0,162	0,003	0,000	0,037	0,162	0,099
TOTAAL	0,827	0,924	0,173	0,076	1,000	1,000	
Gemiddeld	0,876		0,124				1,000

Die afleidings wat uit hierdie dataondersoek gemaak kan word, is dat *emeritus* waarskynliker as prenominale adjektief as enige van die ander keuseopsies funksioneer, soos in die konstruksieskema in (18) beskryf word. Die enigste ander kompeterende konstruksie is waar *emeritus* as naamwoord geïnterpreteer word en dan met ander titels in neweskikkende komposita (byvoorbeeld *emeritus-aartsbiskop* of *emeritus-professor*) verbind. 'n Skryfwyse (en interpretasie) is dus in die volksmond aan die ontluik, in weerwil van normgewende bronne. Daar is egter telkens aangetoon dat dié kompeterende vorme statisties beduidend van mekaar verskil en dus statisties gesproke nie as wisselvorme beskou kan word nie; met 'n normatiewe doelstelling voor oë moet besluit word of die verskil ook prakties beduidend is. Daar moet ook in gedagte gehou word dat die koppeltekenskrifwyse nóg in enige AWS, nóg in enige gesaghebbende woordeboek (met die uitsondering van die *Afrikaans/Japannese Woordeboek* 2015) geperpetueer word.

AWS-spesifiek	17. <i>Hoe moet die artikel bewerk word om te voldoen aan die AWS se styl- en redaksionele beleid (insluitende fleksie-inligting en gebruikersleiding)?</i>	<i>emeritus, ..riti emeritus (attr.), – (– aartsbiskop/ predikant/ professor)</i>
---------------	---	---

Uit die voorafgaande bespreking kan die volgende algemene gevolgtrekkings saamgevat word:

- Taalkundig gesproke blyk beide die prenominale en postnominale adjektiewiese gebruik van *emeritus* in Germaanse tale moontlik te wees, met 'n voorkeur vir die prenominale gebruik in Nederlands en Fries. In al die ondersoekte tale, met die moontlike uitsondering van Fries, kan *emeritus* ook as selfstandige naamwoord gebruik word.
- Korpusdata bevestig dat *emeritus* ook statisties beduidend as prenominale adjektief in Afrikaans gebruik word en baie onwaarskynlik postnominaal voorkom. In kombinasie met ander titels is die enigste kompeterende konstruksie 'n neweskikkende kompositum met *emeritus* as linkerlid.
- Afrikaanse woordeboeke se interpretasie en hantering van *emeritus* in kombinasie met ander titels is wyd uiteenlopend, wat ook 'n aanduiding is van die onsekerheid wat bestaan met betrekking tot die skryfwyse van *emeritus* in sulke kombinasies. In die naamwoordelike gebruik gee al die ondersoekte tale se woordeboeke slegs erkenning aan die oorspronklike Latynse meervoudsvorm (*emeriti*), terwyl dit blyk dat die gegermaniseerde meervoudsvorm (*emeritusse*) slegs in Afrikaanse woordeboeke voorkom.

Alles in ag genome dien dit as motivering waarom die volgende inskrywings in AWS¹¹ opgeneem is:

(29) *emeritus, ..riti*

(30) *emeritus (attr.), – (– aartsbiskop/predikant/professor)*

4. SLOT

In hierdie artikel is die operasionaliseringsraamwerk wat deur Van Huyssteen (2017b) voorgestel is, stap vir stap aan die hand van die geval *emeritus* geïllustreer. In die eerste elf stappe (kyk Tabel 10) is vrae beantwoord wat die makrostrukturele status van die lemma

emeritus in die woordelysgedeelte van die AWS raak, naamlik **of** *emeritus* opgeneem moet word of nie. Agt van dié vrae kan positief beantwoord word en dien as motivering vir die opname van *emeritus* as lemma. Die laaste ses stappe se vrae het betrekking op die mikrostrukturele hantering van *emeritus*, naamlik **hoe** dit in die AWS opgeneem moet word. Deur alle kriteria gebalanseerd in ag te neem, kan uiteindelik gemotiveer word waarom die inskrywings van *emeritus* in AWS¹¹ gewysig is van AWS¹⁰.

TABEL 10: Opsomming: *emeritus*

Makrostrukturele kriteria: <i>Moet die leksikale item vir opname (of skrapping) oorweeg word?</i>		
Spel-/skryfprobleme	1. <i>Lewer die leksikale item potensiële spel- of skryfprobleme op?</i>	Ja
Spel-/skryfprobleme	2. <i>Is die leksikale item se spelling/skryfwyse/morfologiese struktuur ondeursigtig?</i>	Ja
Status	3. <i>Moet die leksikale item se status in Standaardafrikaans erken word?</i>	Ja
Status	4. <i>Is die leksikale item (nog) in hedendaagse Standaardafrikaans in gebruik?</i>	Ja
Status	5. <i>Kan die leksikale item as 'n unieke benoemer beskou word?</i>	Ja
Status	6. <i>Is die leksikale item van spesifieke sosiokulturele belang?</i>	Nee
Status: Spreiding	7. <i>Is die leksikale item wyd genoeg bekend, of sal dit wyd gebruik kan word?</i>	Ja
Status: Frekwensie	8. <i>Kom die leksikale item met prakties beduidende frekwensie in betroubare, verteenwoordigende, gebalanseerde korpusse voor?</i>	Ja
AWS-spesifiek	9. <i>Moet die leksikale item opgeneem word ter wille van paradigmatolooiing?</i>	Ja
AWS-spesifiek	10. <i>Word die leksikale items elders in die AWS as voorbeeld gebruik?</i>	Nee
AWS-spesifiek	11. <i>Is dit nodig om die leksikale item op te neem, ruimtelike beperkinge ten spyte?</i>	Nee
Mikrostrukturele kriteria: <i>Hoe moet die leksikale item opgeneem word?</i>		
Taalkunde	12. <i>Hoe moet die leksikale item gespel-/skryf word ingevolge taalkundige oorwegings (ook ten aansien van die Germaanse taalsisteem)?</i>	[emeritus [x] _N] _{NP} of [[x] _N emeritus] _{NP}
Taalkunde	13. <i>Watter spel- en skryfreëls is ter sake ten aansien van die spelling/skryfwyse van die leksikale item?</i>	15.1 of 15.2
Taalkunde	14. <i>Indien die leksikale item 'n uitsondering is wat tradisioneel anders gespel of geskryf word as wat deur die spel- en skryfreëls gedikeer word, op watter spel- en skryfreëls is dit 'n uitsondering?</i>	Geen
Institusionalisering	15. <i>Hoe word die leksikale item in ander gesaghebbende woordeboeke of (taalkunde)boeke opgeneem en bewerk?</i>	Wyd uiteenlopend
Frekwensie	16. <i>Watter wisselvorme moet vir die leksikale item opgeneem word (slegs indien daar geen prakties beduidende verskil tussen verskillende vorme is nie)?</i>	<i>emeritus aartsbiskop</i> , moontlik ook <i>emeritus-aartsbiskop</i>
AWS-spesifiek	17. <i>Hoe moet die artikel bewerk word om te voldoen aan die AWS se styl- en redaksionele beleid (insluitende fleksie-inligting en gebruikersleiding)?</i>	<i>emeritus</i> , <i>..riti emeritus (attr)</i> , – (<i>aartsbiskop/predikant/ professor</i>)

ERKENNING

Erkenning vir die kritiese beskouing van hierdie navorsing oor *emeritus* word gegee aan die TK wat AWS¹¹ saamgestel het. Dank ook aan Ernst Kotzé en Tom McLachlan vir hulle perspektiewe in persoonlike gesprekke. Alle denk- en berekeningsfoute moet egter voor my deur gelê word.

BYLAE

Ten einde konsekwentheid tussen verskillende Googlesoektogte te verseker, word streng by die volgende protokol gehou:

1. Doen soektogte na vergelykbare vorme op dieselfde dag, vanaf dieselfde IP-adres, op dieselfde rekenaar/toestel, met dieselfde webblaaier, vanaf dieselfde Googledomein (byvoorbeeld google.com, en nie google.co.za nie, of andersom) en met private soekmodus (byvoorbeeld “Incognito”-modus in Chrome, of “In Private”-modus in Internet Explorer). Dit is ’n bekende feit (vergelyk byvoorbeeld McEvoy 2015) dat Googlesoektogresultate dramatiese verskille kan hanteer afhangende van faktore soos die tipe toestel, webblaaier, ensovoorts. Vergelykbaarheid word ten minste tot ’n mate verseker deur soveel as moontlik veranderlikes konstant te hou.
2. Plaas alle soekterme tussen dubbele aanhalingstekens, selfs al is dit enkelwoordsoekterme, byvoorbeeld <”emeritusaartsbiskop”> of <”emeritus aartsbiskop”>. Afhangende van die basis van vergelyking met ander korpusse, soek ook vir geïnflekteerde vorme, byvoorbeeld <”emeritusaartsbiskoppe”>.
3. Sluit woordeboek- en vertaalresultate uit deur sulke domeine eksplisiet uit die soektog weg te laat, byvoorbeeld deur middel van <-site:majstro.com>, <-site:woordelys.co.za>, ensovoorts.
4. Neem in ag dat die Googlesoekalgoritme koppeltekens as spasies hanteer en dat soekresultate nie kassensitief is nie. In ’n soektog met <emeritus-aartsbiskop> sal resultate met *emeritus-aartsbiskop*, *emeritus aartsbiskop*, *EMERITUS AARTSBISKOP* en *Emeritus aartsbiskop* op dieselfde bladsy gevind word. In stap 7 hier onder moet desnoods verskillende tekstdokumente geskep word, indien los- en koppelteken-skrifwyses, of hoof- en kleinlettergevalle met mekaar vergelyk word.
5. Vertoon slegs resultate vir bladsye geskryf in Afrikaans.
6. Kopieer al die teks op die eerste soekresultaatbladsy en plak dit in ’n plattekstredigeringsprogram (byvoorbeeld Notepad++). Herhaal vir elke soekresultaatbladsy tot op die bladsy waar die boodskap vertoon word wat vermeld dat sommige resultate weggelaat word, aangesien dit baie soortgelyk is aan die resultate wat reeds vertoon is.
7. In die plattekstredigeringsprogram, merk alle reëls wat die onderhawige soekterm bevat (byvoorbeeld in Notepad++ deur middel van [Search> Mark ... {Bookmarkline}> Mark All]. Verwyder alle reëls wat nie die soekterm bevat nie (byvoorbeeld in Notepad++ deur middel van [Search>Bookmark>RemoveUnmarkedLines]). Indien los- en koppelteken-skrifwyses, of hoof- en kleinlettergevalle met mekaar vergelyk word, skep desnoods aparte dokumente vir die onderskeie soorte.
8. Lees deur die oorblywende data en verwyder ruis, waaronder URL’s waarin die soekterm kan voorkom, teks uit ander tale wat deur Google as Afrikaans beskou is,

ooglopende dupliserings en teks van ongewenste webwerwe. (Laasgenoemde kan ook vooraf geëlimineer word, soos aangedui in stap 3 hier bo.)

9. Verkry frekwensiegetalle deur vir die onderhawige geval te soek (byvoorbeeld in Notepad++ deur [Search>Find>FindAll in CurrentDocument] en dan die aantal waar te neem).

BIBLIOGRAFIE

- Afrikaans/Japannese Woordeboek*. 2015. Kaapstad: Pharos. (In PharosAanlyn [Webdiens]). Beskikbaar by: <http://www.pharosaanlyn.co.za>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- ANNA: *Pharos Groot Woordeboek Afrikaans en Nederlands*. 2011. Kaapstad: Pharos. (In Pharos Aanlyn [Webdiens]). Beskikbaar by: <http://www.pharosaanlyn.co.za>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- AWS¹: Le Roux, T.H., Malherbe, D.F. & Smith, J.J., in opdrag van die Suidafrikaanse Akademie vir Taal, Lettere en Kuns. 1917. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 1e uitgawe. Bloemfontein: Het Volksblad-Drukkerij.
- AWS²: Le Roux, T.H., Malherbe, D.F. & Smith, J.J., in opdrag van die Suidafrikaanse Akademie vir Taal, Lettere en Kuns. 1918. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 2e uitgawe. Bloemfontein: De Nationale Pers.
- AWS³: Bosman, D.B., Le Roux, T.H., Malherbe, D.F. & Smith, J.J., in opdrag van die Suidafrikaanse Akademie vir Taal, Lettere en Kuns. 1921. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 3e uitgawe. Bloemfontein: Die Nasionale Pers.
- AWS⁴: Boshoff, S.P.E., Bosman, D.B., Le Roux, T.H., & Malherbe, D.F., in opdrag van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Taal, Lettere en Kuns. 1931. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 4e uitgawe. Bloemfontein, Kaapstad & Stellenbosch: Nasionale Pers.
- AWS⁵: Boshoff, S.P.E., Bosman, D.B., Hiemstra, L.W., Le Roux, T.H., & Malherbe, D.F., in opdrag van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Taal, Lettere en Kuns. 1937. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 5e uitgawe. Bloemfontein, Kaapstad & Pretoria: Nasionale Pers.
- AWS⁶: Taalkommissie (samest.), in opdrag van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. 1953. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 6e uitgawe. Kaapstad, Bloemfontein & Johannesburg: Nasionale Boekhandel.
- AWS⁷: Taalkommissie (samest.), in opdrag van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. 1964. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 7e uitgawe. Kaapstad & Johannesburg: Tafelberg-Uitgewers.
- AWS⁸: Taalkommissie (samest.), in opdrag van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. 1991. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 8e uitgawe. Kaapstad: Tafelberg.
- AWS⁹: Taalkommissie (samest.), in opdrag van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. 2002. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 9e uitgawe. Kaapstad: Pharos.
- AWS¹⁰: Taalkommissie (samest.), in opdrag van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. 2009. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 10e uitgawe. Kaapstad: Pharos.
- AWS¹¹: Taalkommissie (samest.), in opdrag van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. 2017. *Afrikaanse woordelys en spelreëls*. 11e uitgawe. Kaapstad: Pharos.
- Booij, G.E. 2010. *Construction morphology*. Oxford: Oxford University Press.
- Collins English Dictionary*. 2003. New York: Harper Collins Publishers. (In The Free Dictionary Pro by Farlex. Weergawe 2.1.0.17. [Toepassing]). Beskikbaar by: <https://www.microsoft.com/en-gb/store/apps/windows>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- Duden – *Die deutsche Rechtschreibung*. 2014. 26e uitgawe. Berlin: Bibliographisches Institut GmbH. (In Duden Wörterbücher für Windows. Weergawe 4.1.73.0. [Toepassing]). Beskikbaar by: <https://www.microsoft.com/en-gb/store/apps/windows>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- EtymOnline. 2016. Etym Online etymological dictionary. [Toepassing]. Beskikbaar by: <https://www.microsoft.com/en-gb/store/apps/windows>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- Germishuys, G. 2016. Tutu uit hospitaal ontslaan. 21 September. Beskikbaar by: <http://www.netwerk24.com/Nuus/Algemeen/tutu-uit-hospitaal-ontslaan-20160921>. Geraadpleeg op: 2016-12-02.
- Gouws, R.H. 1989. *Leksikografie*. Pretoria: Academica.

- HAT⁶: Luther, J., Pfeiffer, F. & Gouws, R.H. (reds.). 2015. *Handwoordeboek van die Afrikaanse taal*. 6e uitgawe. Kaapstad: Pearson. (In Viva Woordeboekportaal. Weergawe 1.2. [Toepassing]). Besikbaar by: <https://www.microsoft.com/en-gb/store/apps/windows>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- McEvoy, M. 2015. 7 Reasons Google search results vary dramatically. Besikbaar by: <http://www.webpresencesolutions.net/7-reasons-google-search-results-vary-dramatically/>. Geraadpleeg op: 2016-12-16.
- Nederlandse Taalunie. 2016a. Taaladvies. Besikbaar by: <http://taaladvies.net>. Geraadpleeg op: 2016-12-16.
- Nederlandse Taalunie. 2016b. *Woordenlijst Nederlandse Taal*. Besikbaar by: <http://woordenlijst.org>. Geraadpleeg op: 2016-12-16.
- Netwerk24. 2016. Tutu se dogter tree uit as direkteur van stigting, verhuis na Nederland. 01 Desember. Besikbaar by: <http://www.netwerk24.com/Nuus/Algemeen/tutu-se-dogter-tree-uit-as-direkteur-van-stigting-verhuis-na-nederland-20161130>. Geraadpleeg op: 2016-12-02.
- OFM. 2011a. Tutu: Ek gaan terugsit en SA se jonges dophou. 10 Maart. Besikbaar by: <http://www.ofm.co.za/article/national/96868/tutu-ek-gaan-terugsit-en-sa-se-jonges-dophou>. Geraadpleeg op: 2016-12-23.
- OFM. 2011b. Tonge klap steeds oor Tutu-Dalai Lama debakel. 8 Oktober. Besikbaar by: <http://www.ofm.co.za/article/national/99577/tonge-klap-steeds-oor-tutu-dalai-lama-debakel>. Geraadpleeg op: 2016-12-23.
- PAEEA: *Pharos Afrikaans-Engels/Engels Afrikaanse Woordeboek*. 2005. Kaapstad: Pharos. (In PharosAanlyn [Webdiens]). Besikbaar by: <http://www.pharosaanlyn.co.za>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- Philippa, M., Debrabandere, F., Quak, A., Schoonheim, T. & Van der Sijs, N. 2003-2009. *Etymologisch woordenboek van het Nederlands*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Pretoria FM. 2015. Pretoria FM Geloftefees. Besikbaar by: <http://www.pretoriafm.co.za/wp-content/uploads/2015/12/Pretoria-FM-Geloftefees.pdf>. Geraadpleeg op: 2016-12-23.
- Projekt Deutscher Wortschatz. 2016. Afrikaans corpus. Leipzig: Universität Leipzig, Abteilung Automatische Sprachverarbeitung. Besikbaar by: <http://corpora.uni-leipzig.de/en>.
- Rabe, L. 2016. Gevaar voor: fopnuus dreig! 29 November. Besikbaar by: <http://www.netwerk24.com/Stemme/Aktueel/gevaar-voor-fopnuus-dreig-20161125>. Geraadpleeg op: 2016-12-02.
- Taalkommissie van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. 2011. Taalkommissiekorpus 1.1. Potchefstroom: CText, Noordwes-Universiteit.
- The American Heritage® Dictionary of the English Language*. 2000. 4e uitgawe, bygewerk in 2009. Boston: Houghton Mifflin Company. (In TheFree Dictionary Pro by Farlex. Weergawe 2.1.0.17. [Toepassing]). Besikbaar by: <https://www.microsoft.com/en-gb/store/apps/windows>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- Van de Velde, F. 2009. *De nominale constituent: structuur en geschiedenis*. Leuven: Leuven University Press.
- Van Huyssteen, G.B. 2016. Die ortografiese realisering van komposita met en afleidings van multiwoordeiname. *LitNet Akademies*. 13(3):424-456.
- Van Huyssteen, G.B. 2017a. Morfologie. In: Carstens, W.A.M. & Bosman, N. (reds.). *Kontemporêre Afrikaanse taalkunde*. 2e uitgawe. Pretoria: Van Schaik, pp.177-214.
- Van Huyssteen, G.B. 2017b. Die aard, doel en omvang van die *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls*. *Tydskrif vir Geesteswetenskappe*, 57(2-1):323-345.
- Van Huyssteen, J. 2008. God, godsdiens, grade en “emeritusse”! 7 Mei. Besikbaar by: http://argief.litnet.co.za/article.php?news_id=37854. Geraadpleeg op: 2016-12-23.
- Van Wijk, N. 1936. *Franck's etymologisch woordenboek der Nederlandsche taal, met een Supplement van C.B. van Haeringen*. Den Haag: Martinus Nijhoff.
- VAW⁹: Labuschagne, F.J. & Eksteen, L.C. *Verklarende Afrikaanse woordeboek*. 9de uitgawe. Kaapstad: Pharos. (In PharosAanlyn [Webdiens]). Besikbaar by: <http://www.pharosaanlyn.co.za>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- Virtuele Instituut vir Afrikaans (VivA). 2016. Korpusportaal. Besikbaar by: <http://viva-afrikaans.org>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.

- Wallis, S. 2013a. Comparing frequencies within a discrete distribution. Beskikbaar by: <https://corplingstats.wordpress.com/2013/05/20/comparing-frequencies/>. Geraadpleeg op: 2016-12-02.
- Wallis, S. 2013b. Goodness of fit measures for discrete categorical data. Beskikbaar by: <http://www.ucl.ac.uk/english-usage/staff/sean/resources/gofmeasures.pdf>. Geraadpleeg op: 2016-12-02.
- Wallis, S., Bowie, J. & Aarts, B. 2012. That vexed problem of choice. Some reflections on experimental design and statistics with corpora. In International Conference on Advances in Mechanics Engineering (ICAME 33), Leuven. Beskikbaar by: <http://www.ucl.ac.uk/english-usage/staff/sean/resources/vexedchoice.pdf>. Geraadpleeg op: 2016-07-06.
- WAT: *Woordeboek van die Afrikaanse Taal*. 2016. Stellenbosch: Buro van die WAT. (*In Viva* Woordeboekportaal. Weergawe 1.2. [Toepassing]). Beskikbaar by: <https://www.microsoft.com/en-gb/store/apps/windows>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- WFT: *Wurdboek van de Fryske Taal*. 2016. Leiden: Instituut voor Nederlandse Lexicologie. Beskikbaar by: <http://gtb.inl.nl/>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- Wikipedia: *The free encyclopaedia*. 2016. Wikimedia Foundation, Inc. Beskikbaar by: <http://en.wikipedia.org>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.
- WNT: *Woordenboek der Nederlandsche Taal*. 2007. Leiden: Instituut voor Nederlandse Lexicologie. Beskikbaar by: <http://gtb.inl.nl/>. Geraadpleeg op: 2016-11-30.